

INTRODUCING

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

جلسه اول درس:

برنامه نویسی فرترن

موضوع این جلسه: معرفی درس

معرفی درس و اهداف

▶ معرفی Fortran و اهداف درس

- ▶ منابع، مراجع و سرفصلها
- ▶ نکات مهم در ارائه تمرینات
- ▶ نحوه ارزشیابی
- ▶ زمان امتحان میان ترم
- ▶ مراحل حل مساله
- ▶ عنوانین مطالب جلسه آینده

معرفی فرترن و اهداف درس

معنای ترجمه فرمول (به FORTRAN مخفف FORMula TRANslatiON) می باشد و یک زبان برنامه نویسی سطح بالا رایانه ای است. کاربرد اصلی این زبان که اصولاً پیدایش آن نیز به این خاطر بوده "کاربردهای فنی و مهندسی" است.

این زبان برنامه نویسی دارای نسخه های متنوعی است که توسط شرکتهای مختلف ویرایش و ایجاد شده است. از آنجا که نسخه های موجود دارای اندک تفاوتی با هم هستند توصیه می شود برای ایجاد همسانی در فعالیت گروهی کلیه دانشجویان گرامی از نسخه PowerStation 4.0 متعلق به شرکت Microsoft استفاده نمایند.

معرفی درس و اهداف

▶ معرفی Fortran و اهداف درس

- ▶ منابع، مراجع و سرفصلها
- ▶ نکات مهم در ارائه تمرینات
- ▶ نحوه ارزشیابی
- ▶ زمان امتحان میان ترم
- ▶ مراحل حل مساله
- ▶ عنوانین مطالب جلسه آینده

معرفی فرترن و اهداف درس

این زبان برنامه نویسی معمولاً حاوی کتابخانه برنامه های از پیش نوشته شده و همچنین زیرروال های است که دارای کاربردهای عمومی زیادی هستند می باشد که از جمله این کتابخانه ها می توان به حل معادلات دیفرانسیل، انتگرال گیری به روشهای مختلف ، انواع مختلف عملیاتهای قابل انجام بر روی ماتریسها و ... نام برد. نمونه هایی از این برنامه های از پیش نوشته شده در مژول Microsoft IMSL Math Library هدف از این درس آموزش دانشجویان دوره کارشناسی جهت آمادگی برای نوشتمن برنامه های کاربردی - علمی - پژوهشی - صنعتی و ... رایانه است. در پایان این دوره انتظار می رود دانشجویان عزیز با نحوه برنامه نویسی و اصول کلی حاکم بر برنامه نویسی آشنا شوند.

معرفی درس و اهداف

- معرفی Fortran و اهداف درس
- منابع، مراجع و سرفصلها
- نکات مهم در ارائه تمرینات
- نحوه ارزشیابی
- زمان امتحان میان ترم
- مراحل حل مساله
- عنوانین مطالب جلسه آینده

منابع، مراجع و سرفصلها

منابع و مراجع

خوب شنختانه به واسطه ماهیت بسیار کاربردی این درس منابع زیادی جهت بهره برداری و استفاده دانشجویان گرامی تالیف و چاپ شده است. کلیه کتب مرتبط با موضوع برنامه نویسی فرترن ۹۰ می توانند برای دانشجویان مفید باشد. همچنین سایتهاي اينترنتي مرتبط توصيه مى گردد. از طرفی با توجه به گستردگی وسیع دامنه کار برنامه نویسی "جزوه درسی کلاس" مبنای امتحان و آزمونهای عزیزان خواهد بود.

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرینات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مساله

➤ عنوانین مطالب جلسه آینده

منابع، مراجع و سرفصلها

منابع و مراجع

برای روشن تر شدن بیشتر منابع به چند عنوان بسنده می کنیم:

• کتاب "فرترن ۹۰ - برای رشته های علوم و مهندسی" ترجمه دکتر محمود صالح انتشارات دانشگاه امام حسین(ع)

• کتاب "برنامه نویسی در فرترن ۹۰" ترجمه دکتر محمود مشعل انتشارات جهاد دانشگاهی (البته این کتاب بیشتر به جنبه های غیر ریاضی و بیشتر جنبه های ماهیت این زبان پرداخته است.)

FORTTRAN
90
KHALEGH
... و

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرینات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مساله

➤ عناوین مطالب جلسه آینده

منابع، مراجع و سرفصلها

منابع و مراجع

همچنین برای آشنائی چند سایت نیز
معرفی می گردد:

www.fortran.com

www.lahey.com

www.fortran-2000.com

and ...

Microsoft
Fortran
PowerStation

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرينات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مسائله

➤ عنوانین مطالب جلسه آينده

منابع، مراجع و سرفصلها

سرفصلها:

• تعاريف

• مراحل حل مسائله

• الگوريتم

• مبانی زبان فرترن

• ورودی و خروجی در فرترن ۹۰

اجرای انتخابی برنامه (ساختار IF و ...)

عملیات تکرار در برنامه (ساختار DO)

آرایه ها در فرترن ۹۰

برنامه نويسی با استفاده از توابع

برنامه نويسی با زير روالها

و ...

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرینات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مساله

➤ عناوین مطالب جلسه آینده

نکات مهم در ارائه تمرینات

تمرینات خواسته شده بایستی طبق فرمت پاسخ داده شوند و **منحصراً توسط ایمیل ارسال گردند**، در غیر اینصورت قابل

بررسی نخواهند بود.

نکات بسیار مهم:

دققت فرمائید که در قسمت مشخصات فرستنده ایمیل الزاماً باید نام و نام خانوادگی خود را قید نمائید و از ارسال ایمیل های با نامی به غیر از نام خود خودداری نمائید چون بدون بررسی حذف خواهند شد.

ایمیل در نظر گرفته شده برای درس Fortran.G02@Gmail.com امکان ایجاد گروه مباحثه درسی وجود دارد.

در هر ایمیل فقط یک مطلب یا تمرین خواسته شده بایستی ضمیمه گردد و از الصاق فایلهای متعدد در یک ایمیل خودداری نمائید.

در صورت درخواست برای رفع مشکل درسی لطفاً در قسمت Subject عبارت Problem – Please Help Me! را قید فرمائید تا در اسرع وقت به سوال شما پاسخ داده شود.

معرفی درس و اهداف

- معرفی Fortran و اهداف درس
- منابع، مراجع و سرفصلها
- نکات مهم در ارائه تمرینات
- **نحوه ارزشیابی**
- زمان امتحان میان ترم
- مراحل حل مساله
- عناوین مطالب جلسه آینده

نحوه ارزشیابی

پارامترهای موثر در ارزشیابی دانشجویان درس:

✓ نمره کوئیزهادر طول ترم (۲ تا ۴ نمره) **[متوسط٪ ۱۵]**

✓ نمره تمرینات ارائه شده (۱ تا ۲ نمره) **[متوسط٪ ۷.۵]**

✓ نمره فعالیت کلاسی (۱ تا ۲ نمره) **[متوسط٪ ۷.۵]**

✓ نمره تحقق دانشجویی (۲ نمره اضافه بر ۲۰ نمره) **[معادل٪ ۱۰]**

✓ نمره میان ترم (۵ تا ۷ نمره) **[متوسط٪ ۳۰]**

✓ نمره پایان ترم (۷ تا ۹ نمره) **[متوسط٪ ۴۰]**

کوئیزها طبق برنامه اعلامی در ابتدای جلسه برگزار می‌گردد.
برای تحقق دانشجویی تعدادی عنوان در نظر گرفته شده که به صورت فردی قابل انجام است و به دانشجویان داوطلب ارائه می‌شود. (این امتیاز در صورت پیشرفت مناسب کلاس لحاظ می‌شود)

جهت بررسی پیشرفت درسی دانشجویان عزیز هر از چندگاهی یکی از دانشجویان (تصویر انتخاب تصادفی) جهت برنامه نویسی درس در کلاس انتخاب می‌گردد که در نهایت نمره این فعالیت به عنوان نمره فعالیت کلاسی منظور خواهد شد.

نکته مهم: به تمرینات کپی برداری یا اقتباس شده نمره ای تعلق نمی‌گیرد و از دانشجویان مرتبط با موضوع (**کپی کننده و در اختیار قراردادهندۀ پاسخ**) نمره کسر خواهد شد.

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرینات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مساله

➤ عنوانین مطالب جلسه آینده

نحوه ارزشیابی

پارامترهای غیر موثر در ارزشیابی دانشجویان:

شاغل بودم!

در گیر مسایل مرتبط با ازدواج بودم!

در گیر فعالیتهای دانشجویی و تشکیلاتی بودم!

شهرستانی بودم دائم رفت و آمد می کردم!

خوابگاهی بودم... خودتون که وضعیت خوابگاهها رو بهتر

می دونید!!

کامپیوتر نداشتم!

شب امتحان کسالت داشتم!

این ترم مشروط (در مواردی اخراج!!) میشم!

ترم آخری هستم!

این درس رو چند بار گذروندم!

و ... هزاران بهانه مختلف دیگر که بعضی از دانشجویان - در

کمال تاسف - مایلند برایشان نمره در بر داشته باشد.

امیدوارم در پایان ترم شما به این لیست، عنوانی را نیافرائید!!!

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

معرفی درس و اهداف

- معرفی Fortran و اهداف درس
- منابع، مراجع و سرفصلها
- نکات مهم در ارائه تمرینات
- نحوه ارزشیابی
- زمان امتحان میان ترم
- مراحل حل مساله
- عناوین مطالب جلسه آینده

امتحان میان ترم

امتحان میان ترم روز دوشنبه ۱۳۹۲/۰۸/۰۴ ساعت ۱۶:۰۰ - ۱۸:۱۵ برگزار خواهد بود. با توجه به اعلام زود هنگام تاریخ امتحان میان ترم، این تاریخ غیر قابل تغییر است. لطفا برنامه های خود را با آن تطبیق دهید.

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرینات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مساله

➤ عنوانین مطالب جلسه آینده

مراحل حل مساله

حداقل پنج مرحله برای ایجاد یک نرم افزار و برنامه نویس شدن شما بایستی طی شود:

- ۱- تعیین صورت مساله بطور مشخص و تحلیل آن
- ۲- سازماندهی داده ها و طراحی الگوریتم حل

مساله

- ۳- نوشتن کد برنامه
- ۴- اجرا، غلط یابی و تست برنامه نوشته شده و ارزیابی صحت پاسخها
- ۵- پشتیبانی و توسعه برنامه(برای امور حرفه ای)

هفته سوم : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

- پاسخ به پرسش‌های مربوط به جلسه قبل
- معرفی انواع داده‌ها و متغیرها در فرترن
- ویژگی‌های نام متغیرها
- معرفی اپراتورها ریاضی و تقدم آنها در زبانهای برنامه نویسی
- معرفی کلیات زبان برنامه نویسی فرترن
- معرفی محیط این زبان و کلیدهای میانبر

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته دوم : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

- پاسخ به پرسش‌های مربوط به جلسه قبل
- الگوریتم چیست؟
- اصول طراحی الگوریتم
- چند مثال برای الگوریتم نویسی
- چند تمرین برای الگوریتم نویسی

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته اول : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

- معرفی Fortran و اهداف درس
- منابع، مراجع و سرفصلها
- نکات مهم در ارائه تمرینات
- نحوه ارزشیابی
- زمان امتحان میان ترم
- مراحل حل مساله
- عنایین مطالب جلسه آینده

پرسش و پاسخ

هفته ششم : برنامه سازی کامپیووتر (Fortran)

- اهمیت حلقه های تکرار
- Do ➢ معرفی حلقه تکرار Continue
- Do – End ➢ معرفی حلقه تکرار Do
- Do While-End ➢ معرفی حلقه Do
- حل چند مثال برای درک بهتر

تمرین و عنوانین مطالب جلسه بعد

هفته پنجم : برنامه سازی کامپیووتر (Fortran)

- پاسخ به پرسشها مربوط به جلسه قبل
- معرفی اجمالی دستور FORMAT
- معرفی پارامترهای دستور FORMAT
  - اعداد صحیح
  - اعداد اعشاری
  - اعداد نمائی معمولی
  - اعداد نمائی علمی
  - کاراکترهای غیر عددی
- مرور مجدد جدول پارامترها

تمرین و عنوانین مطالب جلسه بعد

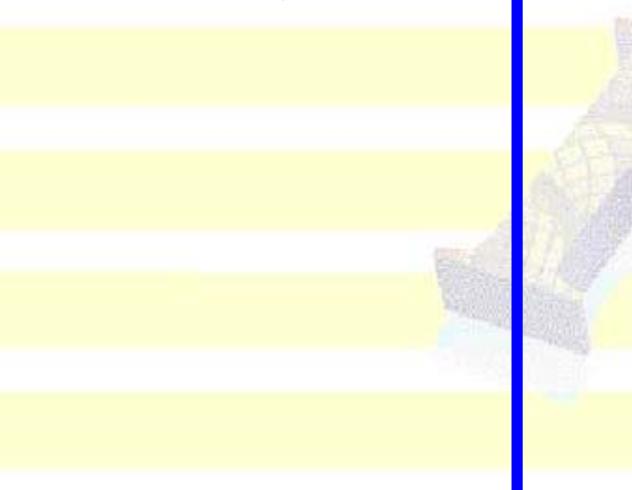
هفته چهارم : برنامه سازی کامپیووتر (Fortran)

- پاسخ به پرسشها مربوط به جلسه قبل
- معرفی دستورات ورودی در فرترن
- معرفی دستورات خروجی در فرترن
- معرفی محیط برنامه نویسی فرترن
- نکاتی پیرامون فرترن و کلیدهای میانبر
- چند مثال برای آغاز برنامه نویسی

تمرین و عنوانین مطالب جلسه بعد

هفته نهم : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)

» امتحان میان ترم

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته هشتم : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)

- » معرفی پروژه های دانشجویی
- » معرفی دستور GOTO
- » اهمیت گزاره های شرطی
- » گزاره شرطی IF...THEN...
- » شرط IF انتقالی
- » گزاره شرطی SELECT CASE

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته هفتم : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)

» امتحان خوداریابی و آشنایی با تیپ
سوالات میان ترم

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته دوازدهم : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

- » تمرین کلاسی
- » توابع

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته یازدهم : برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

- » اهمیت ارتباط با فایلها
- » نحوه باز کردن فایل
- » خواندن از فایل
- » نوشتن در فایل
- » بستن فایل
- » نکات کار با فایلها

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

هفته دهم: برنامه سازی کامپیوتر (Fortran)

- » یک مثال
- » اهمیت آرایه ها
- » معرفی آرایه ها
- » برش آرایه ها

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

**هفته پانزدهم : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)**

» افزایش مهارتهای برنامه نویسی

**هفته چهاردهم : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)**

» رفع اشکال

**هفته سیزدهم : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)**

» تمرین کلاسی
» سابروتینها

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

تمرین و عنایین مطالب جلسه بعد

جلسه اول : برنامه سازی کامپیوتر
(Fortran)

معرفی درس و اهداف

➤ معرفی Fortran و اهداف درس

➤ منابع، مراجع و سرفصلها

➤ نکات مهم در ارائه تمرینات

➤ نحوه ارزشیابی

➤ زمان امتحان میان ترم

➤ مراحل حل مساله

➤ عناوین مطالب جلسه آینده

عناوین مطالب جلسه آینده

ادامه مباحث الگوریتم نویسی

Microsoft
Fortran
PowerStation

پرسش و پاسخ و تمرین جلسه بعد

INTRODUCING

پایان مباحثت جلسه اول
برای سلامتی آقا امام زمان(عج)

صلوات

Microsoft
Fortran
PowerStation